

Sjónarmið

Útbyggð tyrlutænastuna

Við eini skilagóðari útbygging av tyrlutænastuni og væl skipaða tyrluferða-ætlan um alt landið, kunnu vit, fyrri rímuligan kostnað og eins góða trygd, røkka tí máli, at skapa eins liviumstøður hjá fólki um alt landið, skrivur Árni Joensen í sjónarmið

Ferðasambandið

Í sambandi við orðaskiftið um figgjarløgtingslóg, er altíð eitt og annað, ið ein fær hug at gera viðmerkingar til. Soleiðis er eisini hesaferð, tá lögtingið hevur haft orðaskiftið um lögtingsfiggjarlógina fyrri 1998.

Sum so ofta er ferðasambandið innanoyggja eitt mál, ið hugtekur einstaklingar og lokalpolitikarar mest, og hesaferð er ikki bert talan um smávegis ábøtur. Nei, tosað verður um undirsjóvartunnlar, ferjulegur og nýggj strandfaraskip. Milliðarløguætlanir fúka í luftini, sum um oljan longu spríkti upp millum oyggjarnar. Ja, tað er ikki sørt at tað luktar av lyftum til lögtingsvalið.

Støðan í dag

Alt gott at siga um nýggj framtøk innan ferðasambandið í Føroyum, tí neyvan eru fortreytirnar broyttar meira grundleggjandi enn hetta seinasta valskeiðið. M.a. sigur tað ikki so lítið, at fólk á skipasmíðjuni í Havn í dag siga, at skipið sum ætlanin var at byggja til Skopunar, fyrri fáum árum síðani, ikki hevði verið nýttligt í dag. Tað er henda tilvildin, ið sýnist at ráða tá avgerðir í núløgur verða tiknar, sum fær meg at geva eitt íkast til orðaskiftið.

Feskasta dømið um tilvildarligar ætlanir, er kúvending landsstýrsmanna í málinum um undirsjóvartunnil um Vestmannasund og málið um Trónda.

Heilt óvæntað, fær Tróndur, av skipatilsýninum, mønusting frá einum degi til annan, við tí grund, at mjólka- og oljuflutningur ikki má fara fram samstundis sum ferðafólk eru umboð á skipinum. Orsøkin er ein spurningur um trygd, sum ikki á nakran hátt má setast til síðis. Tó so, heldur enn í óðum verki at keypa nýtt skip, er ein møguleiki, at flyta mjólk í tangum, eins og gjørt verður í Svínøi. Men sjálvsagt skulu sandoyingar hava eina nýggja ferju, tí hvussu skal fiskavirkið í Skopun annars fáa sína rávøru av Toftum ella úr Klaksvík.

Við at veita 3 mill. kr. í stuðli til Sandoyarætlanina skapti landstýrið, tilvita ella ikki, ein fløgutørv í ferðasambandið til Skopunar upp á millum 50 og 100 mill. kr., men sjálvsagt skulu sandoyingar eisini kunna virka føroyskan fisk, sum ikki kann fara óvirkaður av landinum o.s.fr. o.s.fr. Hetta er støðan. Eins og sandoyingar soleiðis eisini vága fólk, fólk á Tvøroyri, Vági og Klaksvík.

Manglandi samskipan

Heldur enn samskipaðar loysnir fyrri flutningi í Føroyum, koma vága fólk og fólk úr Klaksvík, grundað á kappingaravlagandi umstøður, við meir ella minni privatum ætlanum at gera undirsjóvartunnil fyrri fleir 100 mill. kr. Hvát við flutninginum til Suðuroy, har kemur ongín tunnill fyrribils. Tað tekur hóast alt bert 15 min. at sigla um Vestmannasund. Tað tekur 3 tímar á Vág.

Veruleikin er tann, at alt botnar í eini kollvelting innan flutning á landi. Tvs., fiskivinnu- og landi er totalt broytt eins og flutningur innan aluvinnu- og brúksvøru. Samstundis er kynt undir eina ferðafólka- vinnu, sum er vaksandi, men samferðslan stendur í stað og kann als ikki nøkta tørvin. Fyrri framman liggur ein møguleg oljuvinna, sum, um ikki ferðasambandið verður broytt, kann víðføra at búsetingarmynstrið, sum longu er avlaga, heilt fer fyrri bakka. Hugsu vit okkum at ein møgulegur »Basi« fyrri oljuvirkseminum verður í Suðuroy, skulu so fólk úr Norðdepil og Gjógv, flyta til Trongisvág.

Problemið

Nei, problemið vit standa yvir fyrri at loysa er meira umfatandi, enn, at tað verð-

ur loyst við hissini verkætlanum lokalt og politiskt.

Í fyrsta lagi er talan um eitt broytt farmaflutningsmynstur innanoyggja, í øðrum lagi um eina økta ferðafólka- og í triðja lagi standa vit á gáttuni til eina møgulega oljuvinna, sum kemur at seta heilt onnur krøv til ferðasambandið innanoyggja eins og gjørt er til flutning av óviðgjørðum fiski av landinum, men mitt boð upp á ferðafólkaflutning, er, at hann, í nógv størri mun, eigur at fara fram við tyrlu. Vit mugu til at útbyggja tyrlutænastuna í øllum førum.

Útjaðaraskið og búseting

Støði fyrri flutningi av ferðafólki millum oyggjarnar, er undir alt lágmark. Ert tú búsitandi í Havn ber til at ferðast til Danmark og aftur sama dag, ein stóran paravárinum, men tað ber ikki til at ferðast millum stórplássini Tvøroyri og Klaksvík, sama dag. Og lat tað seg gera, varð kostnaðurin nær um eins nógv og til Danmark. Og skalt tú úr Fugloy til Kunoyar í ørindum kann hetta við verandi sambandi taka 3 dagar.

Tað verður tosað nógv um útjaðaraðki og búsetingarmynstur. Sum er, er veruleikin at alt utanfyrri miðstaðaraðkið er utanfyrri

kappingarført livsgrundarlag. Hetta hevur føroyska samfelagið ikki ráð til, hvørki so ella so.

Hvát hjálpir tað vinnuni á Sandi, at ein undirsjóvartunnill er undir Vestmannasund og hvát hjálpir tað ferðafólki av Tvøroyri, tá tey ferðast um flogvøllin í Vágum. Tey sleppa av flogvøllinum til Havnar gamaní, men ikki víðari. Ein máti at loysa henda trupulleika, er at útbyggja tyrlutænastuna.

Tí hvát er í vegin fyrri at flúgva ferðafólk av flogvøllinum í Vágum til Havnar ella fyrri so vítt, um alt landið.

Hví skulu fólk í Klaksvík so absolut koyra til Havnar. Tað tekur undir 15 min., við tyrlu og tá sleppa fólk úr Fugloy og av Viðareidi við eisini.

Hví kunnu fólk í Sandavági ella Sumba ikki sleppa ørindi til Havnar, Klaksvík ella Runavík, at avheinta Gekkavinningin, og til hús aftur sama dag, tá tú kanst ferðast av Norðskála til Keypmannahavn og aftur sama dag.

Niðurstøða

Við eini skilagóðari útbygging av tyrlutænastuni og væl skipaða tyrluferðaætlan um alt landið, kunnu vit, fyrri rímuligan kostnað og eins góða trygd, røkka tí málið at skapa eins liviumstøður hjá fólki um alt landið. Ja, tá kunnu Árni og Marianna Debes Dahl verða búsitandi í Hattarvík og arbeiða í Havn.

Hóast eg ikki kann grundgeva út í æsir fyrri eini umlegging av ferðasambandinum í Føroyum, rakstrar-kostnaði, liggur tað fast, at ein útbygging við ferjulegum og strandfaraskipum eftir sama leisti sum nú, er munandi dýrari enn ein økt tyrlutænasta. Um ráð er til undirsjóvartunnill skal eg lata standa opið.

Tosa vit um nýggjar ferjur er talan um 50 til 100 mill. kr. pr. stk. pluss rakstur og viðlíkahald. Tosa vit um undirsjóvartunnill er talan um 4 til 500 mill. kr. pr. stk. pluss rakstur og viðlíkahald. Ein tyrla, av slagnum vit nú nýta í Føroyum, kostar brúkt, um 8 mill. kr. Ein luksur tyrla fæst nýggj fyrri 20 mill. kr. pr. stk. Tær finnast stórrí og smærri.

Sum tyrllytænastan er skipað í dag, virkar hon ikki nógv væl. Sluppu fólk í Fugloy til meginlandið og aftur sama dag, var skil í, men tað sleppa tey ikki. Tyrlan flýgur 3 ferð um vikuna ein túr. Tveir dagar samstundis sum Másin siglur, men tú sleppur ikki aftur sama dag. Tí velja fólk heldur at sigla. Sluppu fólk av smáplássum aftur og fram við tyrlu sama dag brúktu tey heldur tyrlu, um kostnaðurin er hægri.

Vinarliga
Árni Joensen, verkfr.,
Klaksvík

Tyrlan við ferðafólki og farmi til Svínøi. Mynd jan

Frá Stokkastovuni í Runavík

Í kvøld spæla

Kallar

Aldursmark 18 ár

Minnist til a la carte matseðilin

PIZZAKÖKURIN er opin hvønn dag
uttan mánadag